

Minister Sprawiedliwości

BM-V.0912.9.2023
Warszawa, 29 kwietnia 2024 r.

Panie

Małgorzata Marciniak
Prezes Sądu Okręgowego w Opolu

Joanna Wasyliszyn
Dyrektor Sądu Okręgowego w Opolu

pl. Daszyńskiego 1
45-064 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. INFORMACJE O KONTROLI

Jednostka kontrolowana: Sąd Okręgowy w Opolu, pl. Daszyńskiego 1, 45-064 Opole, (dalej: SO, Sąd lub zamawiający).

Kontrolerzy: Magdalena Dąbrowska, Anna Pudzianowska oraz Marcin Górecki – główni specjaliści, działający na podstawie upoważnień nr: 33/2023, 34/2023 i 35/2023 z 25 lipca 2023 r. wydanych z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości przez zastępcę dyrektora Biura Ministra, Jakuba Jamkę.

Tematyka kontroli: Wydatkowanie środków publicznych w ramach postępowań realizowanych w trybie ustawy *Prawo zamówień publicznych* oraz zamówień o wartości poniżej 130 tys. zł; gospodarowanie środkami transportu; realizacja wydatków ujętych w planie finansowym na dany rok budżetowy; zasady przyznawania i wypłaty należności ławnikom sądowym. W ramach kontroli sprawdzeniu podlegało też wykonanie zaleceń pokontrolnych wydanych w związku z kontrolą BM-V.0912.37.2020.

Termin kontroli: 31.07.2023 r. – 1.09.2023 r., w tym w siedzibie SO w dniach 31.07-4.08.2023 r. i 7-11.08.2023 r.

Okres objęty kontrolą: styczeń 2022 r. – czerwiec 2023 r.

Tryb przeprowadzania kontroli: zwykły.

[akta kontroli str. 1-23]

II. USTALENIA WSTĘPNE

SO mieści się w budynkach przy pl. Daszyńskiego 1 i 3 oraz przy ul. Plebiscytowej 3a w Opolu.

Prezesem SO od 1.02.2022 r. jest SSO Małgorzata Marciniak¹ (dalej: Prezes) zaś Wiceprezesami SO od 9.02.2022 r. Krzysztof Turczyński oraz od 21.03.2022 r. do 30.06.2023 r. Wioletta Chorążka.

Dyrektorem Sądu od 28.11.2017 r. jest Joanna Wasyliszyn (dalej: Dyrektor). Osobą upoważnioną do wykonywania zadań dyrektora w czasie jego nieobecności, nieprzerwanie od 2018 r. na czas nieokreślony, jest [redacted]

¹ Upřednio od 1.02.2016 r. do 31.01.2022 r. funkcję prezesa pełnił [redacted]

[redacted] Dyrektor SO jednocześnie wykonuje zadania i posiada kompetencje dysponenta trzeciego stopnia dla Sądu Rejonowego (dalej: SR) w Oleśnie i SR w Głubczycach.

Głównym księgowym w SO od 1.05.2015 r. jest [redacted] (dalej: Gł. księgowy) zaś zastępcą głównego księgowego od 1.06.2015 r. [redacted]

Przed rozpoczęciem kontroli kontrolerzy otrzymali imienne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych na czas wykonywania czynności kontrolnych i w zakresie niniejszej kontroli.

[akta kontroli str. 24-57]

III. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Wydatkowanie środków publicznych w ramach zamówień publicznych

Obszar prowadzenia zamówień publicznych³, w tym postępowań o udzielenie zamówienia i postępowań podprogowych oceniono pozytywnie.

1.1. Zamówienia publiczne o wartości równej lub przekraczającej 130 tys. zł.

W Sądzie od 1.04.2021 r. obowiązywało *Zarządzenie Dyrektora Sądu Okręgowego w Opolu w sprawie udzielania zamówień publicznych od 130 000 zł netto*⁴. W przedmiotowej regulacji nie stwierdzono uchybień ani nieprawidłowości.

Z 23 przeprowadzonych w okresie 2022 r. – I połowa 2023 r. postępowań o udzielenie zamówienia publicznego kontrolą objęto 5 postępowań⁵ (w tym 2 postępowania, których wydatki sfinansowane były z § 6060⁶). Kontrolowany poinformował⁷, że w ww. postępowaniach przeprowadzono jedną kontrolę⁸ zamówienia nr ZP-2502-5/22 na: „*Remont i przebudowę pomieszczeń wraz z remontem instalacji c.o. w budynku Sądu Okręgowego w Opolu przy pl. Daszyńskiego 1*”.

Postępowania zostały przeprowadzone na podstawie ustawy Pzp, wszystkie w trybie podstawowym (bez negocjacji), zgodnie z art. 275 pkt 1 ustawy Pzp, o wartości zamówienia wynoszącej odpowiednio:

- zamówienie ZP-2502-2/22: 2 641 665,10 zł co stanowi 593 152,75 (euro) – w tym dotycząca części 1: 1 661 622,34 zł (373 096,45 euro), części nr 2: 170 942,40 zł (38 382,97 euro), część 3: 37 638,00 zł (8 451,14 euro), część 4: 339 724,58 zł (76 280,89 euro), część 5: 40 392,00 zł (9 069,52 euro), część 6: 391 345,78 zł (87 871,78 euro);
- zamówienie ZP-2502-6/22: 1 266 666,67 zł (284 414,11 euro);

² Pełniący funkcję od 1.08.2014 r.

³ Zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz.U. z 2021 r., poz. 1129 ze zm. oraz Dz. U. z 2022 r., poz. 1710 ze zm.) – dalej: *ustawa Pzp*.

⁴ Nr A-0211-4/21.

⁵ ZP-2502-2/22 składające się z sześciu części - Cz. 1 - Usługi sprzątnia pow. wew. budynków SO Opole, Cz. 2 - Usługi sprzątnia pow. zew. nieruchomości SO Opole, Cz. 3 - Usługi mycia stałych oszkleń w budynkach SO Opole, Cz. 4 - Usługi sprzątnia pow. wew. budynku, Cz. 5 - Usługi sprzątnia pow. zew. nieruchomości SR Głubczyce, Cz. 6 - Usługi sprzątnia budynku SR Olesno (dalej: *zamówienie ZP-2502-2/22*); ZP-2502-6/22 - Dostawa i montaż central wentylacyjnych oraz instalacji klimatyzacji i wody lodowej w budynku SR Opole ul. Ozimska 60B (dalej: *zamówienie ZP-2502-6/22*); G-2502-5/23 - Dostawa i montaż systemu instalacji klimatyzacji w budynku Sądu Okręgowego w Opolu przy pl. Plebiscytowej 3a (dalej: *zamówienie G-2502-5/23*); ZP-2502-3/22 - składające się z dwóch części tj.: Cz. 1 - Dostawa windy osobowej i windy towarowej dla SR Opole, Cz. 2 - Dostawa platformy dla niepełnosprawnych dla SR Opole (dalej: *zamówienie ZP-2502-3/22*); ZP-2502-9/22 - Dostawa i montaż regałów jezdnych do pomieszczeń archiwum w budynku SR Opole ul. Ozimska 60B (dalej: *zamówienie ZP-2502-9/22*).

⁶ Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych

⁷ e-mail z 4.08.2023 r.

⁸ Kontroli dokonał w 2022 r. Biegły Rewident – Kierownik Oddziału Kontroli Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu,

- zamówienie G-2502-5/23: 430 000,00 zł (96 551,10 euro);
- zamówienie ZP-2502-3/22: 324 390,24 zł (72 837,76 euro) – w tym część 1: 258 536,58 zł (58 051,15 euro), część 2: 65 853,66 zł (14 786,61 euro), postępowanie inwestycyjne;
- zamówienie ZP-2502-9/22: 132 256,49 zł (29 696,54 euro), postępowanie inwestycyjne.

Wartości zamówień ustalono zgodnie z art. 28-36 ustawy Pzp. Do przeprowadzenia postępowań każdorazowo zostały powołane⁹ przez Kierownika Jednostki Komisje przetargowe w składzie odpowiednio: 5, 5, 4, 3 i 3 osoby.

Kierownik zamawiającego, w tym też występujący (odpowiednio) jednocześnie jako osoba udzielająca zamówienia, członkowie Komisji przetargowych i inne osoby wykonujące czynności związane z postępowaniami złożyły oświadczenia określone w art. 56 ust. 4 ustawy Pzp.

Postępowania zostały wszczęte poprzez zamieszczenie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń¹⁰ a w przypadku zamówienia ZP-2502-2/22 ogłoszenie zostało przekazane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej¹¹. Specyfikacje warunków zamówienia (dalej: SWZ) zostały zamieszczone na stronie internetowej prowadzonych postępowań <https://ezamowienia.gov.pl>¹². Dokumenty te spełniały wymogi zawarte odpowiednio w art. 276 - 288 ustawy Pzp.

Zamawiający w postępowaniach nie skorzystał z prawa do żądania wniesienia wadium, co było zgodne z art. 97 ust. 1 ustawy Pzp.

Otwarcie ofert¹³ nastąpiło w terminach określonych w ogłoszeniach o zamówieniu oraz SWZ (zgodnych z ustawą Pzp). Bezpośrednio przed otwarciem ofert Zamawiający podał kwotę jaką zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie danego zamówienia¹⁴.

W postępowaniach w wyznaczonym terminie zostało złożonych odpowiednio: 14 ofert, 4 oferty, 3 oferty, 7 ofert oraz 4 oferty.

W trakcie oceny ofert, biorąc pod uwagę ustalone kryteria¹⁵, dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty:

- w zamówieniu ZP-2502-2/22¹⁶ z ceną oferty Cz. 1 – 1 105 819,20 zł, Cz. 2 – 186 624,00 zł, Cz. 3 – 31 365,00 zł, Cz. 4 – 259 480,80 zł, Cz. 5 – 28 512,00 zł, Cz. 6 – 265 207,68 zł;
- w zamówieniu ZP-2502-6/22¹⁷ z ceną oferty 1 227 540,00 zł;
- w zamówieniu ZP-2502-5/23¹⁸ z ceną oferty 344 804,00 zł;
- w zamówieniu ZP-2502-3/22¹⁹ z ceną oferty Cz. 1 – 239 850,00 zł, Cz. 2 – 83 640,00 zł;
- w zamówieniu ZP-2502-9/22²⁰ z ceną oferty 153 627,00 zł.

O wyborze najkorzystniejszej oferty, zgodnie z art. 253 ustawy Pzp, poinformowano wszystkich wykonawców, którzy złożyli oferty w ww. postępowaniach, przesyłając im

⁹ Zgodnie z paragrafem 5 Regulaminu

¹⁰ Odpowiednio: 8.07.2022 r., 14.04.2023 r., 6.06.2022 r., 30.09.2022 r.

¹¹ w dniu 29.04.2022 r. i opublikowane w Dz. Urz. UE: 2022/5087 – 236545 z dnia 4.05.2022 r.

¹² Odpowiednio: 4.05.2022 r., 8.07.2022 r., 14.04.2023 r., 23.05.2022 r., 30.09.2022 r.

¹³ Odpowiednio: 31.05.2022 r., 28.07.2021 r., 5.05.2023 r., 10.06.2022 r. i 11.10.2022 r.

¹⁴ Odpowiednio: 2 145 031,95 zł, 1 558 000,00 zł, 271 092,00 zł, 398 999,99 zł, 162 675,48 zł

¹⁵ *Zamówienie ZP-2502-2/22*: cena za cały okres realizacji świadczenia (cena oferty) 60 (%), udział osób niepełnosprawnych w realizacji zamówienia 20 (%), liczba osób bezrobotnych w realizacji zamówienia 20 (%). *Zamówienie nr ZP-2502-6/22 i ZP-2502-9/22*: cena oferty brutto 60 (%), termin realizacji 20 (%) oraz gwarancja na wykonanie przedmiotu zamówienia 20 (%). *Zamówienie ZP-2502-3/22*: cena oferty brutto 60 (%), okres gwarancji i rękojmi za wady 20 (%) oraz klasa efektywności energetycznej 20 (%). *Zamówienie ZP-2502-9/22*: cena oferty brutto 60 (%), termin realizacji 20 (%) oraz okres gwarancji 20 (%).

¹⁶ Złożonej przez odpowiednio: JAK-BUD Jakub Budziński, EKOENERGIA Sp. z o.o., AGRO SERVICE, ODNOWA SA, ODNOWA SA, JAK-BUD Jakub Budziński.

¹⁷ Złożonej przez ADG Sp. z o.o.

¹⁸ Złożonej przez Dragos Enterprise Sp. z o.o.

¹⁹ Złożona w obydwu zamówieniach przez Firmę Dźwigowo-Elektryczną ELZUD Joachim Kupczyk.

²⁰ Złożonej przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe ROL-MOT Sp. z o.o.

drogą elektroniczną stosownie zawiadomienia i zamieszczając je na stronie internetowej prowadzonego postępowania.

Z wyłonionymi wykonawcami, w terminach nienaruszających postanowień art. 308 ust. 2 ustawy Pzp, zawarto umowy²¹ zgodne z treścią wybranych ofert.

Ustalania dotyczące umów zawartych na podstawie ww. postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zostały szczegółowo opisane w pkt. 3.2.1. niniejszego dokumentu.

Ogłoszenia o wyniku postępowania, w terminach wynikających z art. 309 ust. 1 ustawy Pzp, zostały opublikowane odnośnie do zamówienia ZP-2502-2/22 w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej²² oraz w przypadku zamówienia ZP-2502-6/22, ZP-2502-5/23, ZP-2502-3/22, ZP-2502-9/22 w BZP²³. W trakcie prowadzenia postępowań SO sporządzał protokoły zgodnie z art. 71 – 73 ustawy Pzp.

W przygotowaniu i przeprowadzeniu na podstawie ustawy Pzp ww. 5 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

[akta kontroli str. 80-98, 119-1410]

1.2. Postępowania poniżej 130 000 zł (tzw. zamówienia podprogowe)

W okresie objętym kontrolą w Sądzie obowiązywało Zarządzenie Dyrektora Sądu w Opolu w sprawie gospodarowania środkami publicznymi o wartości szacunkowej nie przekraczającej kwoty 130 000 zł netto²⁴ (dalej: Zarządzenie nr A-0221-2/21).

W zakresie powyższych regulacji nie stwierdzono uchybień ani nieprawidłowości.

Kontrolą objęto 24 zamówienia o wartości poniżej 130 000 zł, z łącznej liczby 443 zaewidencjonowanych zamówień podprogowych²⁵.

Skontrolowane zamówienia zostały udzielone zgodnie Zarządzeniem nr A-0221-2/21.

W przypadku zamówień poniżej 10 000 zł netto proces zakupu realizowany był na podstawie notatki służbowej sporządzonej przez osobę odpowiedzialną merytorycznie za zamówienie. We wszystkich przypadkach ww. notatka była przedłożona i podpisana przez kierownika danego oddziału, który zajmował się zakupem. W przypadku gdy zakup był udzielany na podstawie umowy do notatki dołączany był projekt umowy, który akceptowany był przez radcę prawnego (wszystkie umowy były zaakceptowane przez radcę prawnego). Następnie po potwierdzeniu przez Gł. księgowego posiadania środków na pokrycie wydatków w planie finansowym (wszystkie umowy posiadały parafy głównego księgowego) były zatwierdzone przez Kierownika Jednostki lub osobę przez niego upoważnioną. Przedmiotowe notatki zawierały m.in. opis przedmiotu zamówienia wraz z uzasadnieniem zamówienia – celowości wydatku oraz wartość przedmiotu zamówienia. Dokumentacja zamówień zawierała dokument dotyczący ustalania (oszacowania) wartości zamówienia, informację o wyborze najkorzystniejszej oferty.

W przypadku zakupów powyżej 10 000 zł netto, a nieprzekraczających 130 000 zł netto, procedura przeprowadzana była poprzez złożenie pisemnych zaproszeń do złożenia ofert

²¹ W zakresie kontrolowanych zamówień zawarto umowy w dniach: zamówienie ZP-2502-2/22 – Cz. 1 zawarto umowę w dniu 5.07.2022 r., Cz. 2 zawarto umowę w dniu 2.09.2022 r., Cz. 3 zawarto umowę w dniu 16.08.2022 r., Cz. 4 zawarto umowę w dniu 5.07.2022 r., Cz. 5 zawarto umowę w dniu 19.07.2022 r.; zamówienie ZP-2502-6/22 - zawarto umowę w dniu 16.09.2022 r.; zamówienie G-2502-5/23 - zawarto umowę w dniu 2.06.2023 r., zamówienie ZP-2502-3/22 - zawarto umowę w dniu – Cz. 1 zawarto umowę w dniu 8.07.2022 r., Cz. 2 zawarto umowę w dniu 20.07.2022 r.; zamówienie ZP-2502-9/22 - zawarto umowę w dniu 26.10.2022 r.

²² Przekazane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej w dniu 30.09.2022 r. oraz opublikowane pod numerem nr 2022/S 192 – 544806 w dniu 5.10.2022 r.

²³ Odpowiednio nr: 2022/BZP 00353420/01 w dniu 19.07.2022 r., 2023/BZP 00246865/01 w dniu 5.06.2023 r., 2022/BZP 003000071/01 w dniu 10.08.2022 r., 2022/BZP 00502139/01 w dniu 16.12.2022 r.

²⁴ Nr A-0221-2/21 z 9.02.2021 r.

²⁵ Z Rejestrów z roku 2022 oraz z pierwszego półrocza 2023 r.

do przynajmniej trzech wykonawców z wykorzystaniem następujących dokumentów, tj.: Formularza „dokumentacja podstawowych czynności rozpoznania ceny” (dalej: Formularz), Szczegółowego opisu przedmiotu zamówienia zawierającego wszystkie parametry niecenowe mające wpływ na wybór najkorzystniejszej oferty, formularza oferty, projektu umowy.

We wszystkich badanych zakupach osoba merytoryczna sporządzała dokumentację i weryfikowała czy dane zamówienia nie przekraczają wartości 130 000 zł netto. Następnie przedkładała ją kierownikowi oddziału celem akceptacji i Gł. księgowemu, który potwierdzał posiadanie środków na pokrycie wydatków w planie finansowym. Wszystkie badane Formularze zatwierdzone były przez Kierownika Jednostki lub osobę upoważnioną. Wybór ofert następował na podstawie przynajmniej dwóch kryteriów w tym jednego cenowego.

W postępowaniach dokonano wyboru ofert złożonych przez wykonawców, które były zgodne z przedmiotem zamówienia i najkorzystniejsze cenowo.

Ustalenia dotyczące umów zawartych na podstawie ww. postępowań podprogowych zostały szczegółowo opisane w pkt. 3.2.1. niniejszego dokumentu.

Uwzględniając powyższe, objęte kontrolą postępowania o udzielenie zamówień podprogowych zostały przeprowadzone należyście, z zachowaniem zasad zapewnienia przejrzystości postępowania wyboru wykonawcy – najkorzystniejszej oferty.

[akta kontroli str. 99-118, 1411-2168]

2. Gospodarka samochodowa, w tym podróże służbowe

Gospodarowanie środkami transportu w Sądzie z uwagi na przypadki nieprzestrzegania postanowień § 17 ust. 4 obowiązującego²⁶ „Regulaminu zasad korzystania z samochodów służbowych w Sądzie Okręgowym w Opolu” (dalej: zasady korzystania z samochodów służbowych) w zakresie odnotowywania w kartach drogowych ilości zakupionego paliwa oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami. W toku kontroli przedmiotowe dane zostały uzupełnione.

Ponadto stwierdzono, że delegacje rozliczono zgodnie z obowiązującymi przepisami, a ich akceptacji dokonywały osoby do tego upoważnione. Zgody na użycie samochodów prywatnych w celach służbowych, każdorazowo były wydawane na podstawie uzasadnionych wniosków delegowanego pracownika. Kwoty należności za przejechany 1 kilometr trasy naliczane były zgodnie z obowiązującymi stawkami i zwracane bezpośrednio na konta bankowe pracowników. Dokumentacja związana z gospodarką samochodową prowadzona była w sposób rzetelny, zawierający wszystkie wymagane wpisy. Pracownicy Sądu mający w zakresie obowiązków służbowych kierowanie samochodem służbowym posiadali niezbędne badania lekarskie.

2.1. Gospodarowanie samochodami służbowymi

Sąd dysponuje 4 samochodami służbowymi²⁷ oraz zatrudnia 2 osoby²⁸ na stanowisku kierowcy. Ponadto, 6 innych pracowników Sądu²⁹ ma aktualne, stosowne badania do kierowania samochodem osobowym w ramach obowiązków służbowych. Pracownicy niebędący na etacie kierowcy, zgodnie z § 3 ust. 1 lit. b) *zasad korzystania z samochodów*

²⁶ Wprowadzony Zarządzeniem A-0211015/21 Dyrektora Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 27.09.2021 r.

²⁷ Marki: Dacia o nr rej. OP 9718C, Renault Fluence o nr rej. OP 1765A oraz 2 samochody Opel Astra o nr rej. OP 8455E i OP 9169G.

²⁸ [redacted]
²⁹ [redacted] kierownik Oddziału Gospodarczego (dalej: OG), [redacted] – specjalista ds. gospodarczych, [redacted] specjalista ds. inwestycji, [redacted] – rzemieślnik, [redacted] rzemieślnik, [redacted] – rzemieślnik.

służbowych, posiadali wydane przez Dyrektora upoważnienie do prowadzenia samochodów służbowych.

Zgodnie z § 11 ust. 1 *zasad korzystania z samochodów służbowych* ewidencję wykorzystania samochodów prowadzono w formie ponumerowanych kart drogowych, odrębnie dla każdego samochodu. Karty drogowe wystawiane były na każdy dzień z osobna. Poza ww. przypadkami, kierujący pojazdami stosowali się do zapisów § 11 ust. 6 ww. regulaminu i wskazywali w kartach drogowych przebieg trasy, czas wyjazdu i przyjazdu do Sądu, zakup paliwa a także cel podróży. Spośród poddanych kontroli 101 kart drogowych³⁰ w 22 przypadkach dokonano zakupu paliwa, lecz tylko w 15 z nich wypełniono odpowiednie rubryki w tym zakresie. Jednocześnie do wszystkich 22 kart drogowych dołączone były rachunki za zakup paliwa³¹. Nieodnotowanie w karcie drogowej ilości zakupionego paliwa było niezgodne z § 17 ust. 4 *zasad korzystania z samochodów służbowych*. W toku kontroli przedmiotowe dane zostały uzupełnione. Wszystkie poddane kontroli karty drogowe (101), zgodnie z § 11 ust. 10 ww. regulaminu, zostały sprawdzone przez kierownika OG.

W Sądzie prowadzony jest przez OG spis/rejestr zapotrzebowań na wyjazdy z użyciem samochodu służbowego. W kontrolowanym okresie³² każdorazowe użycie samochodu służbowego poprzedzone było złożeniem przez pracownika stosownego wniosku³³ do OG i wyrażeniem zgody na przedmiotową okoliczność przez Kierownika OG lub osobę przez niego upoważnioną. Powyższym wypełniono przesłanki wynikające z § 3 ust. 6 i 7 *zasad korzystania z samochodów służbowych*.

Ponadto, dla każdego pojazdu comiesięcznie sporządzane były *Notatki zużycia materiałów pędnych*. W żadnym z będących w posiadaniu Sądu samochodów służbowych nie odnotowano przekroczenia norm zużycia paliwa³⁴.

Jednocześnie stwierdzono, że ww. pojazdy nie były wykorzystywane przez żadnego pracownika do celów prywatnych, jak również prowadzona dokumentacja nie wskazywała, iż korzystano z samochodów służbowych do celów prywatnych, tym samym w SO przestrzegano postanowień § 2 ust. 6 lit. a) *zasad korzystania z samochodów służbowych*.

Innych niż opisane powyżej uchybień nie stwierdzono.

[akta kontroli str. 2169-2237]

2.2. Podróże służbowe

W okresie objętym kontrolą kwestie podróży służbowych regulował *Regulamin udzielania i rozliczania krajowych delegacji służbowych w Sądzie Okręgowym w Opolu*³⁵ (dalej: *Regulamin ws. delegacji służbowych*).

Na podstawie prowadzonych rejestrów delegacji do kontroli wytypowano po jednym miesiącu z każdego objętego kontrolą roku, tj. luty 2022 r.³⁶ oraz maj 2023 r.³⁷

³⁰ Kontroli poddano *Karty drogowe* z marca 2022 r. oraz maja 2023 r.

³¹ Dowód wydania – karta floty Orlen.

³² marzec 2022 r. oraz maj 2023 r.

³³ Wniosek o wyrażenie zgody na użycie samochodu służbowego lub Wniosek o wydanie „*Polecenia wyjazdu służbowego*”, który zawiera informacje o środku lokomocji.

³⁴ Określonych Zarządzeniem Dyrektora Sądu Okręgowego z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia norm zużycia paliwa dla samochodów służbowych będących na stanie Sądu Okręgowego w Opolu.

³⁵ Wprowadzony Zarządzeniem nr A-0212-3/19 Prezesa i Dyrektora Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 18 kwietnia 2019 r. i zmieniony Zarządzeniem nr A-0212-2/23 Prezesa i Dyrektora Sądu Okręgowego w Opolu z 27 lutego 2023 r.

³⁶ Zarejestrowano 26 PWS.

³⁷ Zarejestrowano 73 PWS.

Szczegółowej kontroli poddano 21 losowo wybranych poleceń wyjazdów służbowych³⁸ (dalej: PWS) spośród 99 wystawionych w ww. okresie, tj. 21% zaewidencjonowanych PWS. Ustalono, że wszystkie PWS zostały wystawione na wnioski delegowanych pracowników sporządzone wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 *Regulamin ws. delegacji służbowych*. Każdorazowo we wnioskach zawierano informacje dotyczące celu wyjazdu oraz prośby o wyrażenie zgody na wyjazd z użyciem samochodu służbowego lub samochodu prywatnego. Wnioski delegowanych pracowników zaakceptowane były przez Prezesa³⁹ lub Dyrektora SO⁴⁰, co było zgodne kolejno z art. 22 § 1 pkt 1b i z art. 31a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych*⁴¹ (dalej: *usp*). PWS były kompletnie wypełnione, a ich rozliczenie następowało z zachowaniem terminu określonego w § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. *w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej*⁴². Jednocześnie ustalono, że przyjęte w rozliczeniach PWS stawki za 1 kilometr trasy przebiegu pojazdu były zgodne z wewnętrznymi regulacjami w przedmiotowym zakresie⁴³ i mieściły się w granicach określonych obowiązującym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. *w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy*⁴⁴.

Ponadto wszystkie rozliczone delegacje zostały poddane sprawdzeniu pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez osoby upoważnione oraz zatwierdzone do wypłaty przez Dyrektora. Należności z tytułu odbytych podróży służbowych naliczono w sposób prawidłowy. Zwrotów, stosownie do postanowień § 14 pkt 6 *Regulaminu ws. delegacji służbowych*, dokonywano na konta bankowe pracowników właściwe dla przekazywania wynagrodzenia za pracę.

Mając powyższe na uwadze, zarówno proces delegowania pracowników, jak i rozliczania wyjazdów służbowych oceniono pozytywnie.

[akta kontroli str. 2238-2413]

3. Realizacja wydatków ujętych w planie finansowym na dany rok budżetowy

Przedmiotowy obszar działalności Sądu oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami. Wysokość poniesionych wydatków odpowiadała kwotom wynikającym z dowodów księgowych, a w Sądzie przestrzegano zasad klasyfikowania wydatków publicznych według działów, rozdziałów i paragrafów określonych w załącznikach do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*⁴⁵. Dodatkowo, procedury regulujące sposób przyznawania i wypłaty należności dla ławników były zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Reasumując, wszystkie poddane kontroli wydatki zostały dokonane w granicach kwot określonych w

³⁸ W tym z wykorzystaniem: samochodów służbowych K-1603-60/22, K-1603-62/22, K-1603-173/23, K-1603-181/23, K-1603-186/23, K-1603-197/23, K-1603-198/23, K-1603-209/23, K-1603-216/23, K-1603-217/23, K-1603-224/23, oraz samochodów prywatnych K-1603-59/22, K-1603-61/22, K-1603-63/22, K-1603-171/23, K-1603-172/23, K-1603-178/23, K-1603-183/23, K-1603-184/23, K-1603-200/23, K-1603-206/23.

³⁹ W przypadku sędziów, asystentów sędziów, dyrektora, kuratora okręgowego oraz jego zastępcy.

⁴⁰ W przypadku pozostałych pracowników.

⁴¹ Dz. U. z 2020 r., poz. 2072 ze zm.; Dz. U. z 2023 r., poz. 217 ze zm.

⁴² Pracownik dokonuje rozliczenia kosztów podróży krajowej lub podróży zagranicznej nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia tej podróży (Dz. U. z 2013 r., poz. 167 ze zm.).

⁴³ Określonymi w Zarządzeniu nr A-0212-9/19 Prezesa i Dyrektora Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 30 lipca 2019 r. i zmienionymi Zarządzeniem nr A-0212-2/23 Prezesa i Dyrektora Sądu Okręgowego w Opolu z 27 lutego 2023 r.

⁴⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 167 ze zm.

⁴⁵ Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.; obecnie Dz. U. z 2022 poz. 513 ze zm.

planie finansowym, na zakupy i usługi związane z zapewnieniem właściwego funkcjonowania Sądu.

Jednocześnie zapisy *Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych*⁴⁶ (dalej: *Instrukcja*) nie były zgodne z postanowieniami art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*⁴⁷ (dalej: *ufp*), gdyż nakładały obowiązek jednoczesnego zatwierdzania dowodów księgowych do wypłaty przez Gł. księgowego i kierownika jednostki.

W Sądzie przestrzegano postanowień art. 172 § 3 i 4 *usp* w zakresie wysokości rekompensat przyznanych ławnikom. Jednocześnie w odniesieniu do przysługującego ławnikom ryczałtu na pokrycie kosztów dojazdu do sądu oraz zwrotu kosztów przejazdu do sądu stwierdzono, że informacje zawarte we wnioskach ławników nie podlegały szczegółowej weryfikacji pod kątem ich zgodności z aktualnymi regulacjami wewnętrznymi oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Powyższe miało wpływ na wysokość przyznanych świadczeń, która nie była zgodna z art. 172 § 4a oraz art. 173 *usp*. W toku kontroli Sąd podjął odpowiednie czynności, czym wyeliminowano stwierdzone nieprawidłowości.

W odniesieniu do zawierania jak i rozliczania umów cywilnoprawnych (zlecenia /o dzieło) w Sądzie przestrzegano wewnętrznych regulacji obowiązujących w przedmiotowym zakresie. Jednocześnie w jednym przypadku, z uwagi na nieokazanie niezbędnych dokumentów, nie można wykluczyć uzyskania przez pracownika podwójnego wynagrodzenia, tj. wynikającego zarówno z zawartej umowy o pracę, jak i umowy cywilnoprawnej.

Wydatki inwestycyjne nie przekroczyły zaplanowanych kwot. Sąd posiadał środki finansowe pozwalające na zaciągnięcie zobowiązań powstałych w wyniku zawarcia objętych kontrolą umów.

3.1. Regulacje wewnętrzne

W okresie objętym kontrolą w Sądzie obowiązywała *Instrukcja*, której zapisy zapewniały, że gospodarowanie środkami finansowymi w jednostce będzie odbywało się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*⁴⁸ (dalej: *uor*). W *Instrukcji* szczegółowo określono rodzaje dokumentów finansowo-księgowych oraz sposób ich kontroli, a także postępowania w razie wykrycia w toku kontroli nieprawidłowości w dokumentach finansowo-księgowych lub ujętych w nich operacjach gospodarczych.

Zauważyć należy, że przedmiotowa regulacja została wprowadzona jedynie zarządzeniem Dyrektora, natomiast jej postanowienia nakładają obowiązki na pracowników zarówno administracyjnych, jak i wydziałów orzeczniczych. W związku z powyższym zasadnym jest dokonanie jej aktualizacji oraz wprowadzenie wspólnym zarządzeniem nie tylko Dyrektora Sądu, lecz również Prezesa Sądu, który jest zwierzchnikiem służbowym pracowników wydziałów orzeczniczych⁴⁹.

Ponadto z zapisów⁵⁰ *Instrukcji* wynika, że dowody księgowe podlegają zatwierdzeniu do realizacji przez Gł. księgowego i Dyrektora lub osobę posiadającą stosowne upoważnienie. Również w *Schemacie obiegu dokumentów finansowo-księgowych* stanowiącym załącznik nr 1 do ww. regulacji czynność zatwierdzenia do wypłaty przypisano Gł. księgowemu oraz Dyrektorowi. Powyższe narusza postanowienia art. 54 *ufp* zgodnie, z którym do zadań głównego księgowego należy: prowadzenie rachunkowości jednostki, dokonywanie

⁴⁶ Wprowadzona Zarządzeniami Dyrektora nr A-0211-7/21 z 8.06.2021 r.

⁴⁷ Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.; Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.

⁴⁸ Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.; Dz. U. z 2023 r., poz. 120 ze zm.

⁴⁹ Zgodnie z art. 22 *usp* Prezes Sądu m.in.: jest zwierzchnikiem służbowym sędziów, asesorów sądowych, referendarzy sądowych, asystentów sędziów danego sądu oraz kierownika i specjalistów opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów.

⁵⁰ Rozdział III, pkt 21.

wstępnej kontroli: zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych, wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi a nie dysponowanie środkami pieniężnymi. Dysponentem środków budżetowych w jednostce budżetowej jest w myśl art. 53 ust. 1 *ufp* jej kierownik. Tym samym jedynie kierownik jednostki jest osobą umocowaną do zatwierdzania dokumentów do wypłaty.

Jednocześnie podkreślić należy, że przyjęty w Sądzie wzór pieczęci stosowanej przy poświadczaniu kontroli dokumentów finansowo-księgowych oraz zatwierdzaniu do wypłaty (załącznik nr 2 do *Instrukcji*) wskazuje, że jedyną osobą zatwierdzającą wydatek jest Dyrektor. W związku z powyższym, wykazane w poprzednim akapicie niezgodności nie mają wpływu na poprawność zatwierdzania dowodów księgowych do wypłaty. Tym niemniej zapisy obowiązującej *Instrukcji* powinny być zgodne z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

[akta kontroli str. 58-79, 2414-2417, 2420-2431]

3.2. Umowy dotyczące zamówień objętych kontrolą (pkt. 1.1. i 1.2.) oraz inne umowy cywilnoprawne (zlecenie/o dzieło).

W Sądzie obowiązują procedury wewnętrzne dotyczące zawierania umów cywilnoprawnych w postaci *Regulaminu umów cywilnoprawnych w Sądzie Okręgowym w Opolu, Sądzie Rejonowym w Głubczycach i Sądzie Rejonowym w Oleśnie*⁵¹ (dalej: *Regulamin*). Powyższa regulacja określa wzory: umów, rachunków oraz oświadczeń, które powinny być stosowane w Sądzie.

3.2.1 Umowy dotyczące zamówień.

W ramach kontroli badaniem objęto 2 umowy dla zamówień o wartości nieprzekraczającej lub równej 10 000 zł netto na ogólną kwotę 21 446,40 zł brutto⁵² oraz 7 umów o wartości powyżej 10 000 zł netto a nieprzekraczającej 130 000 zł netto w ogólnej kwocie 318 465,72 zł brutto⁵³.

W przypadku umów, które zawarł SO po przeprowadzeniu postępowania o zamówienie publiczne na podstawie *ustawy Pzp* kontrolą objęto 9 umów na ogólną kwotę 3 801 097,68 zł (brutto)⁵⁴.

⁵¹ Wprowadzony z dniem 1.12.2021 r. zarządzeniem A-0211-21/21 Dyrektora Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 30 listopada 2021 r.

⁵² Umowy nr: G-2503-205/22 na kwotę 12 000 zł brutto (9 756,10 zł netto) – przegląd i konserwacja kserokopiarek, G-2503-121/22 na kwotę 9 446,40 zł brutto wykonanie prac serwisowych i konserwacyjno-naprawczych przy urządzeniach dźwigowych.

⁵³ Umowy nr: G-2503-1-2/22 na kwotę 73 650,14 zł – serwis, konserwacja i naprawa urządzeń i systemów zabezpieczeń technicznych, G-2503-10/23 na kwotę 36 875,40 zł – dostawa i montaż rolet materiałowych w kasecie i z prowadnicami oraz żaluzji pionowych, G-2503-93/23 na kwotę 45 528,46 zł – wykonanie dokumentacji projektowo-kosztowej na remont elewacji budynku z oczyszczaniem, malowaniem, impregnacją okładzin kamiennych, wymianą drzwi wejściowych oraz remontem izolacji pionowej, G-2503-97/23 na kwotę 39 873,32 zł – dostawa druków sądowych, G-2503-113/23 na kwotę 54 981,00 zł – wykonanie dokumentacji projektowo-kosztowej na dostosowanie budynku SR w Oleśnicy, K-144-109/22 na świadczenie usługi medycznej w zakresie medycyny pracy - wartość usługi wg rozszereżenia cenowego to 49 009,00 zł (wg umowy kwota ta rozliczana będzie wg stawek zapisanych w cenniku stanowiącym załącznik do umowy), G-2503-102/22 na kwotę 18 548,40 zł – dostawa wody w systemie płędogalonowym, dostawa kubków, dostawa wody mineralnej gazowanej i niegazowanej.

⁵⁴ Umowa nr: G-2502-3/23 z 25.04.2023 r. na kwotę 542 922,00 zł, ZP-2502-2-1/22 z 5.07.2021 r. na kwotę 1 105 819,20 zł, ZP-2502-2-2/22 z 2.09.2022 r. na kwotę 186 624,00 zł, ZP-2502-2-3/22 z 8.08.2022 r. na kwotę 31 365,00 zł, ZP-2502-2-4/22 z 5.07.2022 r. na kwotę 259 480,80 zł, ZP-2502-2-5/22 z 19.07.2022 r. na kwotę 28 512,00 zł, ZP-2502-2-6/22 z 5.07.2022 r. na kwotę 265 207,68 zł, ZP-2502-6/22 z 16.09.2022 r. na kwotę 1 227 540,00 zł, ZP-2502-9/22 z 26.10.2022 r. na kwotę 153 627,00 zł.

Przedmiotowych wydatków dokonano z paragrafów 4210⁵⁵, 4280⁵⁶, 4270⁵⁷, 4300⁵⁸, oraz 6060.

Realizacja umów zawartych w wyniku przeprowadzonych postępowań zamówień podprogowych i postępowań o udzielenie zamówienia na podstawie *ustawy Pzp* nastąpiła zgodnie z ich treścią. Wykonawcy wszystkich ww. umów zrealizowali ich przedmiot w założonych terminach lub też realizują umowę niezakończoną w trakcie przedmiotowej kontroli. Wszystkie umowy zawierały zapisy zabezpieczające interes zamawiającego oraz były zaakceptowane pod względem formalno-prawnym przez radcę prawnego.

Umowy zawarte po przeprowadzeniu i udzieleniu zamówienia publicznego były realizowane sukcesywnie lub w całości, a potwierdzenia prawidłowej realizacji dokonano poprzez sporządzenie protokołu odbioru. Natomiast umowy zawarte w wyniku zakupów podprogowych były realizowane jednorazowo lub sukcesywnie, a w przypadku zamówień powyżej 10 tys. zł, płatności dokonano po podpisaniu przez strony protokołów zdawczo-odbiorczych.

Kontrolowane wydatki zostały faktycznie poniesione i udokumentowane we właściwy sposób dowodami księgowymi oraz mają bezpośredni związek z funkcjonowaniem SO.

Faktury były poddane kontroli wstępnej, zatwierdzane do wypłaty i płacone w wysokościach określonych w zawartych umowach przelewem na prawidłowe rachunki oraz we właściwych terminach. Wydatki z nich wynikające zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej.

[akta kontroli str. 1965-1986, 2122-2126, 3077-3136, 3147-3271]

3.2.2 Pozostałe umowy.

W zakresie prawidłowości zawierania umów cywilnoprawnych weryfikowana próba objęła 19% ze 132 spraw wskazanych w dwóch rejestrach umów:

- poz. 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70 rejestru umów zlecenia za 2022 r.⁵⁹ (symbol komórki organizacyjnej VIII W.-1131),
- poz. 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55 rejestru umów cywilnoprawnych ze składką na ubezpieczenie społeczne zlecenia za 2023 r.⁶⁰ (symbol komórki organizacyjnej VIII W.-1130).

Łącznie z tytułu zawartych umów objętych kontrolą Sąd poniósł wydatek w wysokości 11 166,80 zł brutto w rozdziale 75502⁶¹ w § 4700⁶². Powyższe dotyczy wydatków udokumentowanych 22 listami płac do 24 umów cywilnoprawnych⁶³ wraz z rachunkami Wykonawców (zgodnych z wzorem określonym w załączniku nr 3 do *Regulaminu*).

Z ww. rejestrów umów wynika, że wnioskodawcą zawarcia umów był Dyrektor. Zawarcie umów zostało poprzedzone sporządzeniem przez specjalistę ds. szkoleń notatek służbowych dla zamówień o wartości nieprzekraczającej lub równej 10 000 zł netto, w których w szczególności wskazywano wykonawcę i jego wynagrodzenie. Kierownik sekretariatu VIII Wydziału Wizytacyjnego w SO wyrażał zgodę na realizację zamówienia, a Gł. księgowy potwierdzał kompletność i rzetelność dokumentów dotyczących operacji gospodarczej i finansowej oraz jej zgodność z planem finansowym (konto 998 rozdział 75502 w § 4700). Następnie Dyrektor zatwierdzał powyższe.

⁵⁵ Zakup materiałów i wyposażenia.

⁵⁶ Zakup usług zdrowotnych.

⁵⁷ Zakup usług remontowych.

⁵⁸ Zakup usług pozostałych.

⁵⁹ Obejmujące poz. od 1 do 73.

⁶⁰ Obejmujące poz. od 1 do 59.

⁶¹ Jednostki sądownictwa powszechnego

⁶² Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej

⁶³ 1 umowa nie została zawarta z uwagi na nieobecność pracownika - pilny wyjazd służbowy.

Plany szkoleń teoretycznych, stosownie do postanowień § 12 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 marca 2017 r. w sprawie stanowisk i szczegółowych zasad wynagradzania urzędników i innych pracowników sądów i prokuratury oraz odbywania stażu urzędniczego⁶⁴ zostały zatwierdzone przez Ministra Sprawiedliwości.

Umowy zlecenia były zgodne z wzorem określonym w załączniku nr 2 do *Regulaminu*. Umowy przed ich zawarciem zostały parafowane przez specjalistę ds. szkoleń, kierownika sekretariatu VIII Wydziału Wizytacyjnego w SO oraz radcę prawnego, przy czym w 9 przypadkach (wszystkie z 2023 r.) na udostępnionych egzemplarzach brak było parafy radcy prawnego. Zgodnie zaś z § 6 *Regulaminu* „Pracownik wyznaczony do obsługi administracyjnej umowy (...) przedkłada projekt umowy do akceptacji radcy prawnego i głównego księgowego, a następnie do podpisu przez Dyrektora Sądu”. Dokument został podpisany przez kierownika jednostki pomimo braku uwidocznionej na nim akceptacji radcy prawnego. Przy czym umowy są zgodne ze stosowanym wzorem.

Przedmiotem ww. umów było przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń/wykładów podczas stażu urzędniczego. Tematyka zleczanych wykładów była zgodna z zatwierdzonym przez Ministra Sprawiedliwości szczegółowym planem szkoleń teoretycznych dla stażystów odbywających staż urzędniczy w Sądzie. Wynagrodzenia wszystkich wykładowców były zgodne z zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości stawek wynagrodzenia dla osób prowadzących wykłady lub zajęcia w innej formie dla sędziów, asesorów sądowych, referendarzy sądowych, zawodowych kuratorów sądowych, asystentów sędziego, kierowników i specjalistów opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów, urzędników sądowych i innych pracowników jednostek sądownictwa powszechnego, organizowane w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych tych osób przez prezesów lub dyrektorów sądów powszechnych⁶⁵ – stawki godzinowe nie przekraczały maksymalnych stawek określonych przedmiotowym zarządzeniem. We wszystkich umowach znajdują się zapisy zabezpieczające interesy Sądu oraz określenie, że w sprawach nieunormowanych umową mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. *Kodeks cywilny*⁶⁶ (dalej: *kc*). W ramach szkoleń dla stażystów wykładowców wybierano spośród pracowników SO, z którymi łącznie zawarto 21 umów⁶⁷. W treści umów znajdowała się informacja, że wykonanie czynności będących przedmiotem umowy odbywa się poza czasem świadczenia pracy na podstawie umowy o pracę. Powyższe potwierdzają wnioski o zwolnienie od pracy w celu załatwienia spraw osobistych (o datach tożsamych z datami wykładów na szkoleniach), zatwierdzone przez Dyrektora. W 1 przypadku nie okazano przedmiotowego wniosku, jednakże z „Listy obecności – system równoważny ruchomy” wynika, że pracownik w dniu przeprowadzania dwugodzinnego szkolenia pracował w SO do godz. 13:30. Z dokumentu „Realizacja programu zajęć” wynika, że dwugodzinny wykład został zrealizowany jako ostatni w tym dniu, co wskazuje, że pracownik przeprowadził go poza swoimi godzinami pracy.

Dodatkowe czynności (wykłady na szkoleniach) zlecone przez pracodawcę nie były objęte zakresem w umowie o pracę.

Po przeprowadzeniu wykładu, zleceńbiórcy wystawiali rachunki, pod którymi widnieje zatwierdzenie wykonania umowy merytorycznie i przyjęcie pracy zgodnie z zawartą umową podpisane przez specjalistę ds. szkoleń. W 18 (z 21) przypadkach daty rachunków wystawionych przez wykonawców są sprzed daty odbywającego się szkolenia, niemniej przy podpisie Wykonawcy widnieje właściwa data. Ponadto, w 2 przypadkach przy podpisie specjalisty ds. szkoleń potwierdzającym zatwierdzenie wykonania umowy merytorycznie i przyjęcie pracy zgodnie z zawartą umową brak wskazania daty.

⁶⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 485 ze zm.

⁶⁵ Dz. Urz. Min. Sprawiedl. Poz. 204

⁶⁶ Dz. U. z 2020 r., poz. 1740 ze zm.

⁶⁷ 3 z sędziami, 1 z kuratorem okręgowym oraz 17 z pracownikami zarówno oddziałów, jak i wydziałów SO.

W rachunkach wskazywano numer rachunku bankowego bądź zamieszczano informację „na rachunek taki jak do wynagrodzenia”.

Z dokumentacji wynika, że wynagrodzenie za wykonanie zleconych usług wypłacane było na podstawie list płac, podpisanych i zatwierdzonych przez osoby uprawnione.

Płatności dla wykonawców zostały zrealizowane z zachowaniem terminów określonych w umowach i na właściwe rachunki bankowe. Wysokość wydatków była zgodna z zapisami na rachunkach.

W przypadku 3 umów zawartych na szkolenia dla sędziów i asesorów, wykładowców – sędziów, wybrano zarówno spoza SO⁶⁸, jak i spośród pracowników. Również przy tych umowach zleceniobiorcy, po przeprowadzeniu wykładu wystawiali rachunki, na których dokonywano potwierdzenia realizacji przedmiotu umowy. Tak jak we wcześniej opisanych przypadkach, w umowach nie wskazywano numeru rachunku bankowego. Informacje te znajdowały się na rachunkach. Także daty wszystkich rachunków były sprzed daty odbywającego się szkolenia, niemniej przy podpisie Wykonawcy widnieje właściwa data. Dyspozycje zatwierdzające wydatek do zapłaty zostały wydane przez właściwe osoby. Wydatki były zgodne z zapisami na rachunku, uregulowane terminowo i na właściwy rachunek bankowy.

W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości, jednakże stwierdzono powyżej opisane uchybienia formalne.

[akta kontroli str. 2418-2862]

3.3. Należności ławników

Na podstawie sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa za rok 2022 oraz za I półrocze 2023 r. ustalono, że z § 3030⁶⁹ Sąd poniósł wydatki w wysokości odpowiednio: 391 149,78 zł (na planowane 394 523,00 zł) i 252 776,26 zł (na planowane 421 000,00 zł).

Szczegółową kontrolą objęto dokumentację źródłową dotyczącą wydatków zaewidencjonowanych w § 3030, ze szczególnym uwzględnieniem:

- poz. 03 – *zwrot kosztów przejazdu ławników, biegłych i świadków*, w ramach którego poniesiono wydatki w wysokości odpowiednio: 115 232,65 zł (na planowane 118 261,00 zł) i 3 955,22 zł (na planowane 9 855,13 zł) oraz
- poz. 05 – *rekompensaty pieniężne ławników*, gdzie wydatki w roku 2022 wyniosły 59 465,18 zł (z zaplanowanych 59 472,00 zł), a w I półroczu 2023 r. 2 799,93 zł (na zaplanowane 4 956,00zł).

Kwota objętych próbą losową wydatków wyniosła łącznie 10 471,41 zł⁷⁰.

W Sądzie należności dla ławników przyznawane były w oparciu o decyzję administracyjną Prezesa, wydawaną na podstawie wniosku złożonego przez ławnika. Ponadto, ławnicy zamierzający korzystać z samochodu prywatnego obowiązani byli również złożyć jednorazowo odpowiedni wniosek. Zarówno wzór decyzji, jak i wniosku, a także zasady postępowania przy sporządzaniu przedmiotowej decyzji zostały określone w piśmie⁷¹ Prezesa z 19.11.2012 r. Opisane procedury regulujące sposób przyznawania i wypłaty należności dla ławników były zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Wysokość przyznanych ławnikom, zgodnie z art. 172 § 3 *usp* rekompensat pieniężnych za czas wykonywania czynności w sądzie, została ustalona w wysokości 2,64% kwoty

⁶⁸ Sądu Okręgowego w Warszawie doktor nauk prawnych [redacted], sędzia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu [redacted].

⁶⁹ Różne wydatki na rzecz osób fizycznych.

⁷⁰ Sierpień 2022 r.: 2 711,82 zł, w tym 2 266,61 zł – kwota rekompensaty, 116,41 zł – kwota ryczałtu za dojazd oraz 328,80 zł – kwota zwrotu kosztów dojazdu. Luty 2023 r.: 7 759,59 zł, w tym 6 611,58 zł – kwota rekompensaty, 285,81 zł – kwota ryczałtu za dojazd oraz 862,20 zł – kwota zwrotu kosztów dojazdu.

⁷¹ A-012-53/12.

stanowiącej podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego⁷², tj. zgodnie z art. 172 § 4 ww. ustawy i wyniosła 133,33 zł w 2022 r.⁷³ oraz 143,73 zł w 2023 r.⁷⁴

W odniesieniu do przysługującego ławnikom ryczałtu na pokrycie kosztów dojazdu do sądu ustalono, że wysokość przyznanych w sierpniu 2022 r. należności z ww. tytułu nie była zgodna z art. 172 § 4a *usp*. Ławnicy otrzymali ryczałt w wysokości 16,63 zł, natomiast stosowanie do ww. przepisu *usp*, kwota ta powinna stanowić równowartość 0,25% podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego, tj. 12,63 zł. Tym samym ławnikom wypłacono ryczałt⁷⁵ w kwocie o 28,00 zł wyższej niż należna. Jednocześnie w związku z powyższym ustaleniem, kontrolującym przedłożono oświadczenie⁷⁶ z którego wynika, że w rezultacie omyłki pisarskiej w całym 2022 r. ławnikom naliczono ryczałt wg zawyżonej stawki, co stanowiło różnicę i nadpłatę w łącznej kwocie 892,00 zł. Na powyższą okoliczność Dyrektor poinformowała⁷⁷ o wydaniu przez Prezesa postanowień o sprostowaniu przedmiotowej pomyłki, których odpisy wraz z wezwaniami zwrotu nienależnie pobranych kwot ryczałtu zostały przesłane ławnikom. W dalszej kolejności Dyrektor poinformowała⁷⁸, że do 18.09.2023 r. nadpłacona kwota w całości została zwrócona na konto Sądu. Ponadto ustalono, że w kolejnym roku kwoty ryczałtu przysługującego ławnikom zostały naliczone i wypłacone z zastosowaniem właściwej stawki w wysokości 13,61 zł, tj. zgodnie z art. 172 § 4a *usp*.

Ławnikom zamieszkałym poza siedzibą sądu, stosownie do zapisów art. 173 *usp*, przysługuje prawo m.in. do zwrotu kosztów przejazdu. W kontrolowanym okresie świadczenie wypłacone ławnikom nie zostało naliczone w prawidłowej wysokości. Jak już wspomniano w pkt. 2.2 niniejszego dokumentu, w Sądzie obowiązywały regulacje określające stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu, używane do obliczania kosztów podróży pracowników samochodem prywatnym. Ich wysokość uzależniona była od pojemności silnika i kształtowała na poziomie 0,60/0,80⁷⁹ zł za km. Ławnicy występując z wnioskiem o zwrot kosztów dojazdu na posiedzenie przyjmowali niższą stawkę, aniżeli obowiązująca dla wskazanej we wniosku pojemności silnika⁸⁰. Powyższe stanowiło niedopłatę w łącznej wysokości 363,20 zł⁸¹. Jednocześnie, w wyniku przeprowadzonej przez Sąd w toku niniejszej kontroli weryfikacji stwierdzono⁸², że w latach 2022-2023 łączna kwota niedopłaty z tytułu zwrotu kosztów dojazdu wyniosła 2 699,60 zł. W związku z powyższym Sąd dokonał korekty i wypłacił⁸³ ławnikom należne środki.

Mając na uwadze ustalenia zawarte w pkt. 3.3 stwierdzić należy, że Sąd podjął niezbędne czynności w celu zarówno zweryfikowania skali ujawnionych nieprawidłowości, jak i ich wyeliminowania. Jednocześnie, w ocenie kontroli przedmiotowe niezgodności zostałyby wyeliminowane, gdyby przed sporządzeniem decyzji administracyjnych, informacje zawarte we wnioskach ławników, podlegały szczegółowej weryfikacji pod kątem ich

⁷² Art. 91 § 1c *usp*.

⁷³ Zgodnie z art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 (Dz. U. z 2021 r., poz. 2445 ze zm.), podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego stanowiło przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale 2020 r. ogłoszone w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego powiększone o kwotę 26,00 zł, które wyniosło 5 050,48 zł.

⁷⁴ Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz. U. z 2022 r., poz. 2666 ze zm.), podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego stanowiła kwota w wysokości 5 444,42 zł.

⁷⁵ W łącznej kwocie 116,41 zł.

⁷⁶ Pismo z 3.08.2023 r. Wiceprezesa SO Krzysztofa Turczyńskiego.

⁷⁷ Pismo z 21.08.2023 r.

⁷⁸ Pismo z 21.09.2023 r.

⁷⁹ Do 900 cm³/powyżej 900 cm³.

⁸⁰ 0,60 zł przy użytkowaniu samochodu o pojemności silnika powyżej 900 cm³.

⁸¹ 158,80 zł za sierpień 2022 r. oraz 204,40 zł za luty 2023 r.

⁸² Pismo z 3.08.2023 r. oraz z 7.08.2023 r.

⁸³ 7.08.2023 r. zrealizowano płatność za 2023 r., a 18.08.2023 r. za 2022 r.

zgodności z aktualnymi regulacjami wewnętrznymi oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Dokumenty zostały opatrzone adnotacją o przeprowadzeniu kontroli pod względem formalno-rachunkowym i zatwierdzone do zapłaty przez Dyrektora. Dokonane wydatki zostały prawidłowo zakwalifikowane i ujęte w ewidencji księgowej Sądu.

Innych niż opisane niezgodności nie stwierdzono.

[akta kontroli str. 2863-2950]

3.4. Wydatki inwestycyjne

Szczegółową kontrolą objęto dokumentację źródłową dotyczącą wybranych losowo wydatków z § 6060⁸⁴, obejmujących budynki: SO przy ul. Plebiscytowej 3a oraz SR w Opolu przy ul. Ozimskiej 60B. Sprawdzono dokumentację dotyczącą 8 faktur, których łączna kwota wydatków wyniosła 2 152 747,40 zł⁸⁵, co stanowiło 81% wszystkich wydatków zrealizowanych w okresie objętym kontrolą⁸⁶. Jednocześnie ustalono, że Sąd posiadał środki finansowe na zakupy inwestycyjne w rozdziale 75502 w ww. paragrafie.

Objęte kontrolą wydatki dotyczyły:

1. W 2022 r.:

- dostawy i montażu szlabanów na wspólnym parkingu przy ul. Plebiscytowej 3a i ul. Ozimskiej 60A, gdzie mieszczą się budynki SO i SR w Opolu⁸⁷,
- dostawy windy osobowej i windy towarowej oraz dostawy platformy dla niepełnosprawnych dla SR w Opolu⁸⁸,
- dostawy i montażu central wentylacyjnych oraz instalacji klimatyzacji i wody lodowej w budynku SR Opole ul. Ozimska 60B⁸⁹,
- dostawy i montażu regałów jezdnych do pomieszczeń archiwum w budynku SR w Opolu ul. Ozimska 60B⁹⁰.

2. W 2023 r.:

- dostawy i montażu systemu instalacji klimatyzacji w budynku SO przy ul. Plebiscytowej 3a⁹¹.

Stwierdzono, że zawarte z Wykonawcami umowy zabezpieczają interes SO - przewidują kary umowne oraz zastrzegają prawo dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych określonych w *kc* do wysokości rzeczywiście poniesionej szkody. Jednocześnie umowy nie zawierają numerów rachunków bankowych Wykonawców a jedynie wskazanie, że zapłata wynagrodzenia nastąpi przelewem na rachunek bankowy Wykonawcy wskazany przez niego w częściowym i końcowym dokumencie księgowym.

Na podstawie posiadanej przez Sąd dokumentacji potwierdzającej stopień wykonania inwestycji ustalono, że przedmiot umów został zrealizowany w określonych ich zapisami terminach, a odbiór wykonanych prac został dokonany przez osoby do tego upoważnione. Wysokość poniesionych wydatków odpowiadała kwotom wynikającym z dowodów księgowych. Dowody księgowe zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym, celowym w zakresie dokonanej operacji gospodarczej oraz wyczerpująco opisane – zawierają niezbędne adnotacje i podpisy (odręczne). Dyspozycje zatwierdzające

⁸⁴ Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych.

⁸⁵ 2022 r. 1 332 348,00 zł oraz 2023 r. 820 399,40 zł.

⁸⁶ Na łączną kwotę 2 649 140,33 zł, tj.: 1 828 740,93 zł w 2022 r. oraz 820 399,40 zł w 2023 r.

⁸⁷ Na podstawie umowy zawartej 30.06.2022 r., za wynagrodzeniem 93 000,00 zł brutto.

⁸⁸ Na podstawie umów zawartych 8 i 20.07.2022 r., w wyniku postępowania nr ZP-2502-3/22, szczegółowo opisanego w pkt. 1.1. niniejszego dokumentu.

⁸⁹ Na podstawie umowy zawartej 16.09.2022 r., w wyniku postępowania nr ZP-2502-6/22, szczegółowo opisanego w pkt. 1.1. niniejszego dokumentu.

⁹⁰ Na podstawie umowy zawartej 26.10.2022 r., w wyniku postępowania nr ZP-2502-9/22, szczegółowo opisanego w pkt. 1.1. niniejszego dokumentu.

⁹¹ Na podstawie umowy zawartej 2.06.2023 r. w wyniku postępowania nr G-2502-5/23, szczegółowo opisanego w pkt. 1.1.

dokument do zapłaty zostały wydane przez właściwe osoby. Wydatki były zgodne z zapisami na fakturze i zostały opłacone terminowo i na właściwy rachunek bankowy.

[akta kontroli str. 2957-3146]

3.5. Należności wypłacane na rzecz osób fizycznych wraz z odsetkami zasądzonymi orzeczeniem sądowym

Na podstawie sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa za rok 2022 oraz za I półrocze 2023 r. ustalono, że z § 4590⁹² Sąd poniósł wydatki w wysokości odpowiednio: 395 368,49 zł (na planowane 395 370,00 zł) i 354 843,21 zł (na planowane 1 999 000,00 zł).

Szczegółową kontrolą objęto dokumentację źródłową dotyczącą wydatków z opisem: *zadośćuczynienia oraz przewlekłość postępowania*, zaewidencjonowanych w § 4590 łącznie na 635 829,17 zł, w tym:

- 388 985,96 zł w 2022 r. dot. 8 osób fizycznych,
- 246 843,21 zł w 2023 r. dot. 3 osób fizycznych.

Dyspozycje wypłaty były realizowane przez Oddział Finansowy (dalej: OF) na podstawie dokumentów (ze wskazaniem sygnatury sprawy, przedmiotu sprawy, kwoty należności, numeru konta bankowego osoby fizycznej/odbiorcy zadośćuczynienia) przekazywanych przez wydziały merytoryczne⁹³. OF dokonywał płatności systematycznie i na bieżąco⁹⁴, zgodnie z dekretacją, w kwotach wynikających z orzeczeń sądowych. Liczba dni, od których obliczana była kwota odsetek, o czym dalej, nie wynikała z opóźnienia pracy OF. Ponadto, na podstawie sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa za rok 2022 oraz za I półrocze 2023 r. ustalono, że z § 4580⁹⁵ Sąd poniósł wydatki w wysokości odpowiednio: 1 470,83 zł (na planowane 2 000,00 zł) i 680,88 zł (na planowane 1 000,00 zł).

Szczegółową kontrolą objęto dokumentację źródłową dotyczącą wszystkich wydatków (zwrot ustawowych odsetek zasądzonych wyrokiem sądowym od zadośćuczynienia od dnia uprawomocnienia się wyroku do zapłaty wraz z ustawowymi odsetkami), zaewidencjonowanych w ww. paragrafie łącznie na 2 118,15 zł, w tym:

- 1 470,83 zł w 2022 r. dot. 7 osób fizycznych,
- 647,32 zł w 2023 r. dot. 2 osób fizycznych.

Podstawą prawną naliczenia odsetek ustawowych jest art. 359 *kc*, natomiast odsetek za opóźnienie art. 481 wyżej przywołanej ustawy. Stosownie do przepisów odpowiednio: art. 359 § 4 oraz art. 481 § 2⁴ Minister Sprawiedliwości ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wysokość odsetek ustawowych/za opóźnienie.

W poddanych weryfikacji pozycjach wykazano odsetki naliczone w okresie od 27.05.2022 r. do 29.05.2023 r., w sumie od 19 kwot zobowiązań wynikających z wyroków sądowych, kształtujących się w wysokości od 2 669,00 zł do 165 000,00 zł. Liczba dni, za które naliczono odsetki wynosiła od 5 do 19. Odsetki ustawowe/za opóźnienie w badanym

⁹² Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych.

⁹³ W ramach próby kontrolą objęto: 12 pism wraz z postanowieniami/zarządzeniami/ wyrokiem SO w tym z I Wydziału Cywilnego (dalej: I Wydz. Cyw.) – 3 sprawy (Sygn. akt: I C 576/20 SO Opole I S 57/22 SA Wrocław; I C 23/22(II S 17/22); I C 111/22 (II S 45/22)) oraz z III Wydziału Karnego (dalej: III Wydz. K.) – 9 spraw (Sygn. akt: III Ko 223/21 SO Opole II AKa 102/22 SA Wrocław; III Ko 270/21; III Ko 269/21; III Ko 438/21; III Ko 58/22; III Ko 90/22; III Ko 94/22; III Ko 147/22; III Ko 295/22 SO Opole; II AKa 94/23 SA Wrocław) oraz 1 Zarządzenia wraz z postanowieniem bez pisma przekazującego z V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (Sygn. akt: V Sk. 1/23 (VU 364/20) III SU 2/23).

⁹⁴ W tym samym dniu bądź maksymalnie w terminie 6 dni od otrzymania przez OF dyspozycji z wydziałów merytorycznych.

⁹⁵ Pozostałe odsetki.

okresie zmieniały się dość dynamicznie, szczególnie w 2022 r. ich wysokość zmieniała się wielokrotnie.

W ww. przypadkach odsetki zostały wyliczone według stawki:

- 10,75%⁹⁶ w 6 przypadkach okresie 27.05.-8.06.2022 r.,
- 11,50%⁹⁷ w 4 przypadkach w okresie 9.06-15.06.2022 r.,
- 12,00%⁹⁸ w 1 przypadku w okresie 30.07-17.08.2022 r.,
- 12,25%⁹⁹ w 7 przypadkach w okresie 22.09.2022 r. -29.05.2023 r.

i wyniosły łącznie 2 118,15 zł. We wszystkich przypadkach zastosowano odsetki ustawowe za opóźnienie, które wyrażone były w procentach od kwoty należności i wyliczane w zależności od liczby dni, które upłynęły od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty. Przy czym takie rozwiązanie należało zastosować jedynie w 3 przypadkach.

Powyższe dotyczy realizacji dyspozycji wynikających z pism z III Wydz. K:

- z 30.05.2022 r.¹⁰⁰ wraz z wyrokiem z 29.12.2021 r. uprawomocnionym 26.05.2022 r. oraz wyrokiem z 26.05.2022 r.,
- z 4.04.2023 r.¹⁰¹ wraz z wyrokiem z 21.03.2023 r. uprawomocnionym 29.03.2023 r. (dwie należności),

gdzie w treści wyroków określono zadośćuczynienie „wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty”, zatem należne odsetki wyniosły łącznie 580,77 zł.

W pozostałych przypadkach, zgodnie z treścią orzeczeń, należało zastosować odsetki ustawowe, które są o 2% niższe od ustawowych odsetek za opóźnienie. Powyższe dotyczy realizacji dyspozycji wynikających z 8 pism z III Wydz. K¹⁰², gdzie w treści wyroków określono zadośćuczynienie i/lub odszkodowanie „wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku”. W tym przypadku zwracana należność powinna stanowić kwotę 1 282,77 zł.

⁹⁶ Zgodnie z obowiązującym od 8.05.2022 r. Obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2022 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (M.P. z 2022 r. poz. 586).

⁹⁷ Zgodnie z obowiązującym od 9.06.2022 r. Obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 lipca 2022 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (M.P. z 2022 r. poz. 673).

⁹⁸ Zgodnie z obowiązującym od 8.07.2022 r. Obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (M.P. z 2022 r. poz. 710).

⁹⁹ Zgodnie z obowiązującym od 8.09.2022 r. Obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 września 2023 r. w sprawie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (M.P. z 2022 r. poz. 943).

¹⁰⁰ Sprawa z III Wydz. K. (Sygn. akt: III Ko 223/21 SO Opole II AKa 102/22 SA Wrocław) dodatkowe zadośćuczynienie wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

¹⁰¹ Sprawa z III Wydz. K. (Sygn. akt: III Ko 90/22) zadośćuczynienie oraz odszkodowanie wraz z odsetkami od opóźnienia.

¹⁰² Z 13.06.2022 r. wraz z wyrokiem z 23.05.2022 r., uprawomocnionym 31.05.2022 r. (Sygn. akt: III Ko 270/21 - dwa zadośćuczynienia oraz dwa odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami);

- z 10.08.2022 r. wraz z wyrokiem z 15.06.2022 r., uprawomocnionym 29.07.2022 r. (Sygn. akt: III Ko 438/21 - zadośćuczynienie i odszkodowanie wraz z ustawowymi odsetkami);

- z 2.11.2022 r. wraz z wyrokiem z 12.10.2022 r., uprawomocnionym 20.10.2022 r. (Sygn. akt: III Ko 58/22 - zadośćuczynienie oraz odszkodowanie wraz z ustawowymi odsetkami);

- z 14.11.2022 r. wraz z wyrokiem z 26.09.2022 r., uprawomocnionym 9.11.2022 r. (Sygn. akt: III Ko 147/22 - zadośćuczynienie wraz z ustawowymi odsetkami);

- z 23.11.2022 r. wraz z wyrokiem z 17.10.2022 r., uprawomocnionym 15.11.2022 r. (Sygn. akt: III Ko 94/22 - zadośćuczynienie wraz z ustawowymi odsetkami)

- z 30.05.2022 r. wraz z wyrokiem z 29.12.2021 r. uprawomocnionym 26.05.2022 r. oraz wyrokiem z 26.05.2022 r. (Sygn. akt: III Ko 223/21 SO Opole II AKa 102/22 SA Wrocław - zadośćuczynienie wraz z ustawowymi odsetkami);

- z 26.09.2022 r. wraz z wyrokiem z 19.05.2022 r., uprawomocnionym 21.09.2022 r. (Sygn. akt: III Ko 269/21 - zadośćuczynienie wraz z ustawowymi odsetkami);

- z 25.05.2023 r. wraz z wyrokiem z 23.12.2022 r. uprawomocnionym 22.05.2023 r. oraz wyrokiem z 22.05.2023 r. (Sygn. akt: III Ko 295/22 SO Opole II AKa 94/23 SA Wrocław - zadośćuczynienie wraz z ustawowymi odsetkami).

Jak wynika z opinii¹⁰³ Przewodniczącego III Wydziału Karnego SO – w przedmiocie wykładni treści rozstrzygnięć sądowych dotyczących rodzaju zasądzonych odsetek. Z jej treści wynika, że cyt.: „w części dotyczącej naliczanych odsetek ustawowych zasądzonych wyrokami III Wydziału Karnego w okresie od 27.05.2022 r. do 29.05.2023 r., (...) prawidłowo naliczono wysokość odsetek we wszystkich 19 kwotach zobowiązań podlegających weryfikacji (...). Faktycznie, w części wyroków znajdowały się zapisy o ustawowych odsetkach, a w części o ustawowych odsetkach za opóźnienie. Każdorazowo jednak należało to rozumieć jako odsetki należne z tytułu opóźnienia (...). Odsetkami natomiast, o których orzekał sąd zasądzając zadośćuczynienie lub odszkodowanie były odsetki za opóźnienie liczone od uprawomocnienia się wyroku (...). Fakt niewskazania w orzeczeniu konstytutywnym kreującym zobowiązanie Skarbu Państwa do wypłaty orzeczonej wyrokiem kwoty pełnego sformułowania, jakim posługuje się art. 481 kc nie zmienia charakteru odsetek. Mimo braku w wyroku sformułowania „za opóźnienie” nie było wątpliwości, o jakich odsetkach orzeczono, tak też je wykonano. Mając jednak na uwadze wskazane w projekcie wątpliwości, uprzejmie informuję, iż na najbliższej naradzie sędziów orzekających w Wydziale III Karnym zostanie poruszona kwestia precyzyjnego określania odsetek ustawowych za opóźnienie, by ujednoczyć orzecznictwo”. Jednocześnie wyjaśniono¹⁰⁴ cyt. „Odnosząc się do (...) zaistnienia nieprawidłowości przy dokonywaniu wypłaty odsetek niezgodnie z literalnym brzmieniem treści orzeczeń sądowych w powiązaniu ze stwierdzeniem wystąpienia rzekomej nadpłaty przyznanego świadczenia, wskazać należy, iż jak wynika z treści wyjaśnień złożonych przez głównego księgowego tut. Sądu (...) dokonanie wypłat odsetek według stawki odpowiadającej stopie odsetkowej obowiązującej dla odsetek ustawowych za opóźnienie w miejsce odsetek ustawowych (które wskazano w postanowieniach zawartych w wykonywanych wyrokach objętych zastrzeżeniami) wynikało z faktu kierowania się przez pracowników oddziału finansowego dotychczasową praktyką wypłaty „odsetek ustawowych za opóźnienie” w sprawach karnych odszkodowawczych, w których świadczenie głównie wynikało z treści wyroków zasądzających odszkodowanie bądź zadośćuczynienie z tytułu niezasadnie zastosowanych środków izolacyjnych (...). Zgodnie z treścią opinii [redacted] z dnia 16 stycznia 2024 r. (...) sposób zinterpretowania przez pracowników Oddziału Finansowego zapisów postanowień sądu zasądzających odsetki w sprawach objętych zastrzeżeniami był prawidłowy, a wypłacone kwoty odpowiadały wartościom należnych odsetek ustawowych za opóźnienie, gdyż tylko tego rodzaju odsetki mogły zostać zasądzone w analizowanej kategorii spraw odszkodowawczych”.

Innych niż opisane uchybienia nie stwierdzono.

[akta kontroli str. 3272-3373]

4. Wdrożenie zaleceń pokontrolnych wydanych w związku z kontrolą BM-V.0912.37.2020.

Wydane w oparciu o wyniki poprzedniej kontroli MS zalecenia zostały uznane za wdrożone częściowo.

¹⁰³ Z 16.01.2024 r., będącą załącznikiem do pisma SO z 4.01.2024 r., znak: D.0900-4/23 w sprawie zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego z 8.12.2024 r.

¹⁰⁴ Pismo Prezesa SO oraz Dyrektora SO z 4.01.2024 r., znak: D.0900-4/23 stanowiące zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego z 8.12.2024 r.

4.1. Funkcjonowanie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (dalej: zfsś).

- Zalecenie, że środki zfsś przekazywane są na wyodrębniony rachunek bankowy w wysokości i terminach określonych w art. 6 ust. 2 ustawy o zfsś (bez przedwczesnego korygowania odpisu do rzeczywistego stanu zatrudnienia) zostało wdrożone.

Powyższe potwierdzono na podstawie rozliczenia wysokości corocznego odpisu SO na zfsś na 2022 r. W rozdziale 75502 w § 4440¹⁰⁵ (obejmującym SO oraz dwa sądy funkcjonalne) zaplanowano środki na zfsś w wysokości 577 146,62 zł¹⁰⁶.

Naliczenia odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dokonano 25.02.2022 r. w wysokości 430 431,89 zł. Do końca maja przekazano na wyodrębniony dla zfsś rachunek bankowy¹⁰⁷ środki w wysokości 323 000,00 zł¹⁰⁸, zaś do końca września przekazano kolejne 107 431,89 zł¹⁰⁹, co daje w sumie 100% ww. kwoty naliczenia.

Następnie w związku z końcowym rozliczeniem i przeliczeniem rzeczywistej liczby zatrudnionych w grudniu 2022 r. zmniejszono odpis o 15 360,29 zł (zwrotu z konta zfsś dokonano 21.12.2022 r.) Po skorygowaniu, rzeczywisty odpis SO (bez sądów funkcjonalnych) na 2022 rok wyniósł 415 071,60 zł i taka kwota została ostatecznie przelana na rachunek bankowy SO dot. zfsś. Powyższe jest zgodne z danymi wykazanymi w rocznym Rb-28 - *sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu państwa rozdział 75502 § 4440*.

Środki zfsś w 2022 r. były przekazywane na wyodrębniony rachunek bankowy w wysokości i terminach określonych w art. 6 ust. 2¹¹⁰ ustawy o zfsś.

- Zalecenie dot. wyeliminowania wadliwości systemu wyliczeń wielkości odpisów na zfsś (poprzez prawidłowe wykorzystywanie dostępnych funkcji arkusza kalkulacyjnego), zostało wdrożone.

Na podstawie dokumentacji dot. naliczenia odpisu SO na zfsś za 2022 r. nie stwierdzono błędów rachunkowych w wyliczeniach częściowych odpisu, jak i naliczeniu końcowym.

- Zalecenie zakończenia procesu podziału środków zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym oraz ustalenia zasad spłat wcześniej wypłaconych pożyczek - w związku z zakończeniem obowiązywania umowy o działalności socjalnej zawartej pomiędzy pracodawcami prowadzącymi wspólną działalność socjalną - zostało wdrożone.

Proces rozliczenia umowy o działalności socjalnej zawartej 31.05.2016 r. pomiędzy pracodawcami (SO, SR w Oleśnie, SR w Głubczycach na mocy zawartych porozumień¹¹¹) prowadzącymi wspólną działalność socjalną w związku z zakończeniem jej obowiązywania został zakończony w dniu 17.12.2021 r. poprzez zawarcie przez uprawnionych¹¹² do reprezentowania pracodawców *Porozumienia w sprawie podziału środków*

¹⁰⁵ Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

¹⁰⁶ Plan finansowy po zmianach na dzień 31 grudnia 2022 r.

¹⁰⁷ Tym samym SO wypełniał art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U z 2021 r. poz. 746 ze zm.) (dalej: *ustawa o zfsś*).

¹⁰⁸ Co stanowi 75% z 430 431,89 zł.

¹⁰⁹ Dotyczy jedynie SO.

¹¹⁰ do 31 maja pracodawca przekazuje kwotę stanowiącą co najmniej 75% równowartości odpisów dokonanych w stosunku do przeciętnej liczby zatrudnionych, zaś do 30 września pozostałą kwotę dokonanych odpisów i zwiększeń na dany rok kalendarzowy, natomiast do 31 grudnia dokonuje korekty odpisów do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych.

¹¹¹ Z 14 listopada 2019 r. zawarte pomiędzy SO Opole oraz SR w Oleśnie oraz z 27 listopada 2019 r. zawarte pomiędzy SO Opole oraz SR w Głubczycach.

¹¹² Prezesa SO [redacted] prezesa SR w Oleśnie [redacted] prezesa SR w Głubczycach [redacted], Dyrektora SO, który jednocześnie był dyrektorem SR w Oleśnie oraz dyrektorem SR w Głubczycach.

zgrupowanych na wyodrębnionym rachunku bankowym po ustaniu umowy o działalności socjalnej oraz zobowiązań wynikających ze spłaty wypłaconych pożyczek na remont i modernizację mieszkania. Strony Porozumienia wyraziły zgodę by nierozliczona kwota 1 060,67 zł pozostała w dyspozycji SO, zasilać rachunek zfśś zaś spłaty dot. udzielonych a do dnia 31.12.2019 r. nierozliczonych umów pożyczki na remont i modernizację mieszkania na rzecz pracowników SR w Oleśnie (suma zobowiązań 9 428,43 zł) – będą sukcesywnie zasilać rachunek zfśś w SO.

- Zalecenie dot. opracowania skutecznego sposobu informowania osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń w ramach zfśś tj. osób niemających dostępu do intranetu w szczególności sędziów w stanie spoczynku, emerytów i rencistów o wszelkich zmianach regulaminu zfśś – nie zostało w pełni wdrożone.

W odniesieniu do przedmiotowego zalecenia badaniu poddano sposób poinformowania o ostatnich zmianach regulacji wewnętrznych w tym zakresie¹¹³ osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń w ramach zfśś. Stwierdzono, że na archiwalnej stronie¹¹⁴ Biuletynu Informacji Publicznej (dalej: BIP) znajduje się informacja, iż strona www BIP SO znajduje się obecnie pod adresem www.opole.so.gov.pl. Pod adresem <https://www.opole.so.gov.pl/zakladowy-fundusz-swadczen-socjalnych,m,mg,256,366> opublikowany jest aktualny regulamin wraz z załącznikami. Dodatkowo potwierdzono, że po wpisaniu w wyszukiwarce na przedmiotowej stronie BIP SO hasła "zfśś" lub "regulamin zfśś" uwidacznia się do pobrania obowiązujący *Regulamin zfśś* wprowadzony Zarządzeniem A-0212-21/22 z 29.12.2022 r.¹¹⁵. W ocenie kontroli przyjęte rozwiązanie nie gwarantuje, że osoby uprawnione do skorzystania z przedmiotowego świadczenia uzyskają w tym zakresie niezbędne informacje. Grupą docelową publikowanych na stronie internetowej SO treści oprócz osób czynnych zawodowo są m.in. sędziowie w stanie spoczynku, emeryci i renciści (w tym osoby starsze, które mogą być osobami z niepełnosprawnościami czy też osobami wykluczonymi cyfrowo). Należy mieć na uwadze, że mogą się do nich zaliczać zarówno osoby niekorzystające z internetu (np. z powodu braku sprzętu, łącza), jak i niepotrafiące skutecznie wyszukiwać niezbędnych wiadomości (np. z powodu braku umiejętności posługiwania się komputerem/smartfonem). W ww. grupie mogą się również znajdować osoby, które z uwagi na swoją niepełnosprawność, nie będą miały do nich w ogóle dostępu. Uwzględniając powyższe przedmiotowe zalecenie nie zostało w pełni wdrożone.

Ponadto, Dyrektor poinformowała, że od zakończenia poprzedniej kontroli MS, w zakresie zfśś zostały przeprowadzone w Sądzie kontrole przez: Państwową Inspekcję Pracy, Okręgowy Inspektorat Pracy w Opolu oraz SA we Wrocławiu, w trakcie których nie wykryto nieprawidłowości w odniesieniu do wskazanych w wyniku poprzedniej kontroli MS zagadnień.

4.2. Przyznawanie dodatkowych składników wynagrodzeń dla Kuratora Okręgowego (dalej: KO) i jego zastępców

Zalecenia w zakresie:

- niezaciągania zobowiązania bez upoważnienia określonego planem finansowym, w tym w szczególności dotyczące przyznania dodatków specjalnych KO i jego zastępcy, oraz wydawania decyzji w sprawie dodatków specjalnych dla KO i jego zastępcy wyłącznie po uprzedniej akceptacji Dyrektora SO;

¹¹³ Zarządzenie A-0212-21/22 Prezesa Sądu Okręgowego w Opolu i Dyrektora Sądu Okręgowego w Opolu z 29.12.2022 r. w sprawie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Sądzie Okręgowym w Opolu – z mocą obowiązującą od 1.01.2023 r.

¹¹⁴ <https://www.bip.gov.pl/subjects/28477,S%C4%85d+Okr%C4%99gowy+ww+Opolu.html>.

¹¹⁵ <https://www.opole.so.gov.pl/download/zal.1.a-0212-21-22.regulamin-zfss.pdf>.

– przestrzegania rekomendacji dotyczących przesłanek warunkujących przyznanie dodatków specjalnych KO, kierowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości; zostały wdrożone. Zaś zalecenie dot. przyznawania nagród na podstawie art. 18 ust. 1 *o kuratorach sądowych*¹¹⁶ (dalej: *uks*), racjonalnie uzasadnione wystąpieniem przesłanki wynikającej z tego przepisu i udokumentowane, stosownie do przepisu art. 105 ustawy z 26 czerwca 1974 r. *Kodeks pracy*¹¹⁷ (dalej: *kp*) nie zostało wdrożone właściwie.

Powyższe stwierdzono na podstawie dokumentacji dotyczącej przyznania w 2022 r. niestałych składników wynagrodzenia w ww. grupie pracowników. Środki na wynagrodzenia w grupie kuratorów zabezpieczono w rozdziale 75502 w § 4010.05¹¹⁸ § 4040.05¹¹⁹. Dodatki specjalne w badanym okresie otrzymywał jedynie zastępca KO. Były one przyznane decyzjami Wiceprezesa SO¹²⁰, które stosownie do polecenia nadzorczego Ministra Sprawiedliwości z 24.08.2018 r. (znak: DWOiP-II-054-15/18) zawierały m.in. wskazanie: uzasadnienia przyznania dodatku, wysokość dodatku specjalnego oraz okres, za który dodatek został przyznany. Nie stwierdzono, aby na etapie przyznawania przedmiotowych dodatków Sąd nie posiadał zabezpieczonych na ten cel środków finansowych. Zarówno z adnotacji Dyrektora na pismach znajdujących się w aktach osobowych pracownika, jak i z treści tych pism wynika, że środki na realizację decyzji finansowych zostały zabezpieczone w budżecie SO. Nie wystąpiły również przypadki przyznawania dodatków specjalnych za okres wykraczający poza badany rok budżetowy, tym samym nie zaciągano zobowiązań bez upoważnienia określonego planem finansowym.

Zarówno KO, jak i jego zastępcy w roku 2022 nagrody przyznano trzykrotnie¹²¹. Nagrody przyznano na podstawie art. 18 ust. 1 *uks*, a także zarządzenia Prezesa i Dyrektora z dnia 9.08.2019 r., nr A-0212-12/19, w sprawie *regulaminu nagród*. W aktach osobowych pracowników, stosownie do przepisu art. 105 *kp*, znajdowały się zawiadomienia/decyzje o przyznaniu przedmiotowych gratyfikacji. Zarówno z adnotacji Dyrektora na pismach znajdujących się w aktach osobowych pracownika, jak i z treści tych pism wynika, że środki na realizację decyzji finansowych zostały zabezpieczone w budżecie SO. Przy czym poza formalnym wskazaniem podstawy prawnej (konkretnego przepisu *uks* i ogólnego odniesienia do zarządzenia Prezesa i Dyrektora w sprawie *regulaminu nagród*) oraz wysokości nagrody, brak w nich faktycznego uzasadnienia do ich przyznania. Jednocześnie w pismach skierowanych przez Prezesa do Dyrektora z prośbą o wydanie stosownych dyspozycji celem wypłaty kuratorom przyznanych nagród znajduje się jedynie podział kwoty przedstawionej do dyspozycji Prezesa, a przeznaczonej na nagrody dla kuratorów zatrudnionych w SO wraz ze wskazaniem podstawy prawnej, jednakże bez wskazania uzasadnienia. Przy czym, w przywołanym powyżej przepisie *uks* wyraźnie określono, że nagrodę można przyznać za szczególne osiągnięcia w pracy. Uznaniowość polega w tym przypadku na decyzji pracodawcy czy taką nagrodę przyznać czy też nie, a tym samym nie zwalnia z obowiązku racjonalnego uzasadnienia do jej przyznania i dokumentowania powyższego. Nagroda jest dodatkowym i szczególnym wyróżnieniem pracownika, a nie stałym dodatkiem do pobieranego wynagrodzenia przyznawanym wszystkim pracownikom bez wyjątku.

¹¹⁶ Dz. U. z 2020 r., poz. 167 ze zm.

¹¹⁷ Dz. U. z 2020 r., poz. 1320 ze zm.; Dz. U. z 2022 r., poz. 1510 ze zm.

¹¹⁸ Wynagrodzenia osobowe pracowników - kuratorzy.

¹¹⁹ Dodatkowe wynagrodzenie roczne - kuratorzy.

¹²⁰ Pismo z 20.02.2022 r., znak K-1162-2/22 (styczeń); pismo z 9.05.2022 r., znak: K-1162-2/22 (luty-czerwiec); pismo z 7.07.2022 r., znak: K-1162-107/22 (lipiec-grudzień).

¹²¹ Pisma Prezesa znak: K-1160-4/22, K-1160-6/22 i K-1160-8/22 z odpowiednio: 8.11, 21 i 28.12.2022 r.

4.3. Zawieranie umów cywilnoprawnych.

Zalecenie wprowadzenia w regulacjach wewnętrznych obowiązku dokumentowania konieczności zawierania umów cywilnoprawnych, w szczególności umów zlecenia i o dzieło - zostało wdrożone.

W regulacjach wewnętrznych (*Regulamin*) wprowadzono obowiązek dokumentowania konieczności zawierania umów cywilnoprawnych. Obowiązek został zweryfikowany w ramach kontroli obszaru wymienionego w ppkt. 3.2.2.

[akta kontroli str. 3374-3545]

IV. OGÓLNA OCENA DZIAŁALNOŚCI SO.

Mając na względzie ustalenia kontroli oraz oceny częściowe badanych obszarów, ogólnie działalność Sądu w badanym zakresie oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami.

Wydatkowanie środków publicznych w ramach postępowań realizowanych w trybie ustawy Pzp oraz zamówień o wartości poniżej 130 tys. zł oraz wprowadzone w przedmiotowym zakresie procedury wewnętrzne oceniono pozytywnie. Wprowadzone regulacje wskazują na zapewnienie wydatkowania środków publicznych w sposób oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Ich dalsze stosowanie powinno zapewnić realizację wydatków zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w *ufp*. Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zostały przeprowadzone przejrzysto i zgodnie z *ustawą Pzp*.

Gospodarowanie środkami transportu oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami z uwagi na przypadki nieprzestrzegania postanowień § 17 ust. 4 *zasad korzystania z samochodów służbowych*, w zakresie odnotowywania w kartach drogowych ilości zakupionego paliwa. Jednocześnie dokumentacja związana z gospodarką samochodową prowadzona była w sposób rzetelny, zawierający wszystkie wymagane wpisy. Pracownicy Sądu mający w zakresie obowiązków służbowych kierowanie samochodem służbowym posiadali niezbędne badania lekarskie.

Realizację wydatków ujętych w planie finansowym na dany rok budżetowy oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami dotyczącymi w szczególności zapisów *Instrukcji* obligujących Gł. księgowego do zatwierdzania dokumentów do wypłaty, czym naruszono postanowienia art. 54 *ufp*. Jednocześnie wykazana niezgodność nie miała wpływu na poprawność zatwierdzania dowodów księgowych do wypłaty, gdyż de facto były one akceptowane jedynie przez Dyrektora. Ponadto przedmiotowa regulacja, mimo że nakłada obowiązki na pracowników zarówno administracyjnych, jak i wydziałów orzeczniczych, została wprowadzona jedynie zarządzeniem Dyrektora.

Umowy cywilnoprawne były zawierane i rozliczane zgodnie z obowiązującymi regulacjami, przy czym część z nich została zawarta pomimo, iż brak jest na nich uwidocznionej akceptacji radcy prawnego, co stoi w sprzeczności z § 6 *Regulaminu*.

Na wydaną ocenę wpływ miała również wysokość świadczeń przyznanych ławnikom z tytułu zwrotu kosztów przejazdu oraz ryczałtu na pokrycie kosztów dojazdu do sądu, która nie była zgodna z art. 172 § 4a oraz art. 173 *usp*. Powyższe w głównej mierze wynikało z braku szczegółowej weryfikacji informacji zawartych we wnioskach ławników pod kątem ich zgodności z aktualnymi regulacjami wewnętrznymi oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Podkreślić należy, że w Sądzie podjęto niezbędne działania i w toku kontroli dokonano przeliczenia przedmiotowych należności i stosownych korekt, a tym samym wyeliminowano stwierdzone nieprawidłowości. Jednocześnie wysokość rekompensat przyznanych ławnikom była zgodna z postanowieniami art. 172 § 3 i 4 *usp*.

Zwrócono także uwagę na ryzyko wystąpienia niezgodności w zakresie należności wypłacanych przez Sąd na rzecz osób fizycznych wraz z odsetkami zasądzonymi orzeczeniem sądowym z uwagi na ich nieprecyzyjne sformułowanie – odsetki ustawowe/odsetki ustawowe za opóźnienie. Pracownik OF nie powinien dokonywać interpretacji wyroków sądów karnych zasądzających odszkodowanie bądź zadośćuczynienie w odniesieniu do naliczenia odsetek. Przy czym stwierdzono, że kwoty główne jak i odsetki ustawowe za opóźnienie, mimo niejednoznacznych zapisów w tym zakresie, wypłacano w odpowiedniej wysokości.

W odniesieniu do podróży służbowych stwierdzono, że delegacje rozliczono zgodnie z obowiązującymi przepisami, a ich akceptacji dokonywały osoby do tego upoważnione. Zgody na użycie samochodów prywatnych w celach służbowych, każdorazowo były wydawane na podstawie uzasadnionych wniosków delegowanego pracownika. Kwoty należności za przejechany 1 kilometr trasy naliczane były zgodnie z obowiązującymi stawkami i zwracane bezpośrednio na konta bankowe pracowników.

W zakresie dokumentowania i ewidencjonowania wydatków Sąd przestrzegał przepisów *uor* oraz zasad klasyfikowania wydatków publicznych według działów, rozdziałów i paragrafów określonych w załącznikach do rozporządzenia Ministra Finansów *w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*.

Wydatki nie przekroczyły planów finansowych Sądu a zobowiązania zaciągane były w ich granicach. Wydatków dokonywano w sposób racjonalny, oszczędny i celowy.

Wdrożenie zaleceń pokontrolnych wydanych w związku z kontrolą BM-V.0912.37.2020 oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami. Stwierdzono, że część zaleceń nie zostało w pełni wdrożonych. Po raz kolejny stwierdzono przypadki przyznawania nagród KO i jego zastępcy bez wskazania uzasadnienia, tj. w szczególnych osiągnięć w pracy kuratora okręgowego skutkujących uznaniem, co do zasadności przyznanego wyróżnienia. Brak wdrożenia adekwatnego sposobu informowania osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń w ramach *zffs* tj. np. osób wykluczonych cyfrowo.

Na tym czynności kontrolne zakończono.

W związku z powyższym wnosi się o niezwłoczne podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości, w tym w szczególności:

1. Zmianę zapisów *Instrukcji* dotyczących kompetencji głównego księgowego poprzez zdefiniowanie ich zgodnie z postanowieniami art. 54 *ufp*.
2. Wprowadzenie *Instrukcji* – regulacji wewnętrznej Sądu, dotyczącej obszarów działalności administracyjnej, kierowanych zarówno przez prezesa jak i dyrektora, przez obydwie strony.
3. Potwierdzenie przez radcę prawnego, stosownie do treści *Regulaminu*, dokonanej weryfikacji poprawności i aktualności treści umów przed zaciągnięciem zobowiązania.
4. Uwzględniając złożone wyjaśnienia dotyczące kwestii precyzyjnego określania odsetek ustawowych za opóźnienie - wprowadzenie mechanizmów zapobiegających konieczności dokonywania przez pracowników OF interpretacji wyroków sądów w zakresie jakie konkretnie odsetki zostały zasądzone (odsetki ustawowe czy odsetki ustawowe za opóźnienie).

5. Zapewnienie skutecznego informowania osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń w ramach zfsś, w szczególności sędziów w stanie spoczynku oraz emerytów i rencistów, o istotnych zmianach regulaminu zfsś.

Jednocześnie w przypadku obszarów *gospodarowanie środkami transportu oraz należności ławników*, z uwagi na podjęte przez Sąd w toku prowadzonej kontroli działania, skutkujące usunięciem stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Stosownie do § 30 ust. 3 pkt. 1 i 2 komunikatu Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie *szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działu administracji rządowej – sprawiedliwość dotyczących przeprowadzania kontroli działalności administracyjnej sądów powszechnych*¹²², proszę o przekazanie, w terminie do 24 maja 2024 r. pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z § 31 wyżej przywołanego komunikatu od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Jakub Lamka
Zastępca Dyrektora
Biura Ministra

Dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla:

1. Dyrektora i Prezesa Sądu Okręgowego w Opolu.
2. Wydziału Kontroli Biura Ministra w Ministerstwie Sprawiedliwości – aa.

¹²² Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z 2015 r., poz. 236

